

Oglašavajući da ovo je mjesto kaj i ratovanju se na temelju
činog cjeničnici ili po dogovoru.

Uz ovaj poziv, pozivajući se na
vci za predstavničku, oglašavajući
ju se naputnicom ili poljicom.

kom post. Študiović u Beču,

admiratizaciju liste u Pulu,

d narude valja točno oz-
biti imen prezime i nazivice
polje predstavnika.

o list na vremje ne primi-
ta točno odgovarajući
trenom poslov, za koji se
plaća poština, ako se ne
imati napisa „Reklamacija“

tovnog računa br. 847-849.

Telefon listare prej. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, u nestoga sve poljari.“ Naroda poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Jozip Hain.

U nakladi tiskara J. Krimpotić i drž. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chioggia 8).

Ranimo naše svetinje!

Iz Poreča nam piše prijatelj
o. m.: *Doznađemo, g. ured-
že, u najpozdravljajućem izvoru
se je opetovo dogovarao
čršćansko-koparski biskup pre-
dr. Nagl sa našim biskupom
tom, kako bi u svojoj biskup-
i proglasio poznatu naredbu
ngregacije obredah u Rimu o
svemašnjem uništenju starosla-
vskog jezika u crkvah naših.*

Tu naredbu proglasio je biskup
Nagl, kako Vam je dobro po-
ato, radi česa ga podigose ži-
vske-liberalni listovi u krilo-
ramovo. On je ukinuo i zadnji
g našemu jeziku u crkvah ove
kupije i sada, kamo njegovom
zom krenuti njegov trščanski
ig, biskup Nagl.

Radi toga upozorujemo narodno
čerstvo one biskupije, da bude
opreza, da se pripravi na
rtni udarac, što ga kani biskup
gi zadati našemu jeziku u crkvah
ih, gdje je vladao i stolovao
pamtiveka.

(Ako je ova viest istinita — o
ju neimamо razloga dvojiti, po-
vajuc vjerodostojnost našeg do-
nika, tada se valja našemu sve-
stu i narodu one biskupije pri-
vili na odlučan odpor. Ako nam
aci biskup Nagl rukavicu u onoj
cupiji, tada ju valja muževno pri-
esti. Borbe s njim netražimo, mi
nećemo, ali ako ju on hoće pod-
ku cenu, e pa neka bude, pak što
da i sreća junačka! Op. ured.)

Današnjemu broju smo prilo-
položnici poštarske študiovice
tim predplatnikom u Cislajtaniji
razlike, da li su podmireni
godisnju predplatu ili ne. Onaj,
ju je podmireo, neka upotriebi
ožnicu za predplatu buduće
line, a onaj, tko zna da je
tan tekuću godinu, neka istom
imiri, dug i pripošalje barem
predplate za godinu 1903.,
kojim predplatnikom priložili
o i crvene listice, na kojima
izkazan značatak: predplate do
te ove godine te jih molimo
podmirbu.

Radi velikih poštarskih i od-
minih troškova odlučili smo
prije šiljati bezplatno list
no onim družtvima, koja nam
posluju barem 2 K. na godinu
poštarske biljege i troškove
preme.

Molimo, također neka nam se
javje i oni čitatelji, koji žele
primati list i nadalje bez platno,
da ih možemo tako ubilježiti.
One, koji se nebi javili u tom
smislu do konca godine, smatraćemo
kao plaćajuće predplatnike
te čemo ih brisati iz matice, ako
nam nebi pripisali predplatu
tekom mjeseca janara.

Uprava „Naše Sloga“.

Iz carevinskoga vjeća.

Beg. 6. decembra 1902.
Ovaj jedan prosao je u prvih ko-
raci u pokušaju za sporazum
između Čeha i Njemačaca. Pred-
stavnici raznih njemačkih stranaka iz
Češke, pod vodstvom bivšega ministra tr-
govine, njemačkoga veleposrednika dr. Baer-
reuthera, potekli su višeći već pred-
prosloga čedna o načinu, koji bi predložili
za sporazum sa Česij, najprije njemačkim
klubovom, pak Čehom. Objelodavanje
njihova načira očekivalo je se već utorka
ovoga čedna; — uslijedilo je jedva petak
u jutro. Svi parlamentarni krugovi zani-
mali su se više za to, nego li za ono, što
se je u parlamentu razpravljalo. U njemu,
u trih sjednicah, ovoga čedna, utorka,
sreda i četvrtak, razpravljalo se je za-
konu osnovu o kucevu. Tu osnovu
predložile su razne vlade poslednjih godina,
a tako i sadanj. Odnosni odbor
razpravio ju je već prije više vremena, al-
ia dnevni red kuće nije mogao doći. Došla
je putem prešnoga predloga.

**Naoči sporazumu između Njemačaca
i Čeha u Českoj.**

Evo kako si gospoda Njemci misle
sporazum između sebe i Čeha u Českoj.
Tu je više pitanja, vele oni, koja bi
se imala rješiti. Oni ta pitanja uvršćuju
u skupine. Sva se nemogu odmati u pre-
tres uzeti. Prva skupina pitanja bila bi
ona o uređenju vanjskoga i
nutarnjega službenoga jezika i
nutarnjega službenoga jezika
kod autonoma i državnih
oblasti.

Kao predrađnja tomu je zakonska
osnova českoga sabora za uređenje jezi-
kovnoga pitanja kod autonoma oblasti.
Ali treba i drugih predrađuju. Neprestana
ponavljanja običenih, državopravnih i
povijesnih argumenata moraju uistupiti
mjesto potrebama. A potrebe zahtijevaju
učrno o mjeđuvjeđenje i razdi-
obu u okružja. Obje ukaze je skop-
čeno jedno s drugim. Okružja valja napraviti
koliko je više moguće po narodnosti.
U tom se ima ići tako daleko, da se raz-
vidi i najmanja mjesta, koje su narod-
nosti. A ima se i na to gledati, da bude
čim manje okružja mješovitih. Okružja
bi najime i mala biti i jezikovno:
njemačka, česka, i mješovita
česko-njemačka. Imaće pak imala bi
ta okružja biti državna i autonoma.

Državna bi preuzeća poslove: c. kri-
mještinicu. Autonomna okružja pak
imaju biti državna i autonoma.
Državna bi preuzeća poslove: c. kri-
mještinicu. Radi stalnih manjina, koje su
pak izpod stanovitoga postotka, imaju bi
se kod svih oblasti postaviti po jedan ci-
novnik koji poznaje jezik te manjine. Za
čim manje okružja mješovitih, da
se podane u drugom jeziku nego je
mjesto do mješte, od kuće do kuće.

prenesla bi poslove, sto jih dosad imade
javje i oni čitatelji, koji žele
primati list i nadalje bez platno,
da ih možemo tako ubilježiti.
One, koji se nebi javili u tom
smislu do konca godine, smatraćemo
kao plaćajuće predplatnike
te čemo ih brisati iz matice, ako
nam nebi pripisali predplatu
tekom mjeseca janara.

Okružja napravljena na taj način za
takozvanu političku upravu, mogli bi pak
biti po malo obavljati također za sud-
benu, finansijsku, poštunu, kao i takodjer za
zeljezničku upravu. I kako bi sva ta bila
razdijeljena po narodnosti, tako bi se imali
i svi odnosni poslovi kod c. kr. zemaljskih
oblasti u Pragu po jezikovnim okružjima
razdijeliti. Daljnja posliđujuća točka bila bi,
da se po jeziku naprave u saboru kurije,
promjenom izbornoga reda, da se po je-
ziku razdiče trgovske i obrtničke komore.
A malo bi se uređiti također pitanje
škola manjina. Nego to sve bili bi drugi
skupine pitanja češko-njemačkih. Glavna
je za sada ta: da se razpravi i uređi
okružja i njihove oblasti i vlasti. U tu
svrhu trebalо bi: 1. državni zakon za
ustanovljenje okružnih vlasta u Českoj;
2. odluke českoga sabora za narodnostno
omeđušenje; 3. zemaljski zakon za usta-
novljenje okružnih zastupstva.

Obzirom na uređenje jezikovnoga pi-
tanja predpostavljaju gospoda Njemci, da
stoje čvrsto na zahtjevu da se nje-
mački jezik ustanovi kao državni
ili poslovni jezik. Kako da se to učini,
nije ovđe mjesto označavati, posto to nije
stav samo Čeha i Njemačaca iz Češke, nego
svih naroda ove polovice monarhije. Ovdje
se to spominje samo u toku, u koliko
se radi o nutarnjem službenom
jeziku. Češki jezik je službeni nutarnji
rabiti bi se samo u čisto českim okružjima,
i samo u slučajevih, koje bi se imalo po-
sabice navesti, i to u svrhu jednostavnijeg
uređovanja. U svih ostalih slučajevih
i u čisto českim okružjima, nadalje u svem
u mješovitim okružjima, i dakako u nje-
mačkim okružjima, bio bi njemački jezik
izključivo službeni nutarnji jezik.

Vanjski službeni jezik, sa
stankami, bio bi česki u českim okružjima,
njemački u njemačkim, česki i njemački u
mješovitim, dakako gdje bi manjina bro-
jila stanoviti postolak stanovništva. Ma-
njine izpod toga postotka, nebi se imale
uzeti u obzir nego tokiko, da bi mogle
podnašati spise u svojem jeziku, ali nebi
mogle zahtjevali da njim se spis u njihovom
jeziku rieši. Posvećujući ravno-
pravnost českoga i njemačkoga jezika u
cijeloj kraljevini Českoj obstojaće bi dakle
samo tokiko u koliko bi i Čeh i Njeman
gdje god u Českoj bio, moguće podnašati na
oblasti spise u svojem jeziku.

Čini se i načini imali bi se imenovati
za oblasti u českim okružjima samo oni, koji
su kod zadnjeg brojenja upisali kao svoj
občevni jezik česki, za oblasti u njemačkim
okružjima koji su upisali njemački. Činov-
nici mješovitih oblasti imali bi dokazati
poznanje obiju jezika. U takovo mješovito
okružje i spadati i glavni grad kralje-
vine, Prag. Radi stalnih manjina, koje su
pak izpod stanovitoga postotka, imaju bi
se kod svih oblasti postaviti po jedan ci-
novnik koji poznaje jezik te manjine. Za
čim manje okružja mješovitih, da
se podane u drugom jeziku nego je
mjesto do mješte, od kuće do kuće.

blazi svakog četvrtka u
predstavniku načina i predstavniku.

Nečitani dopisi se ne vraćaju,
epodpisani ne diskutuju, a
ne frankirani ne primaaju.

Predplata se poštarskom stoji
15 K. u obliku { na godine,
ili 1 K. 60 — odn. K. 3 — na
pol godine.

Ivan carevine više poštarske
Plaća se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 K., zato
čeli zo h. kol. u Puli, tom
izvan rate.

Uredničko i spravu nalazi se
u Tiskari J. Krimpotić i dr.

(Via Sisano), kamo neka se
nalazovajući sva pisma i pred-

plate.

onaj okružja, ima obavijati ured za pre-
vadjanje kod okružnih oblasti.

To je izvadak nevladnoga odbora nje-
mačkih zastupnika iz Češke. Svišta da mu
je, vele njegovi počitnici, da se omogući
rad u parlamentu, da se napravi put za
rješavanje drugih velikih pitanja. Vlada
gospodara Koerbera, kaže se, kao da kod
toga nebi imala nikakva posla. A ono i
vrabici cviču, da je to ona potaknula, da
je to njezino mesto. Dok bi se provedlo i
ovo što se tobože deje, dok bi se povele
o tom razprave u parlamentu i češkom
saboru, proslo bi godina, i Koerber imao
bi vremena, da provede druge zadatce dr-
žave. Taj izvadak bio je dan na odobrenje
svih njemačkih klubova parlamenta. Sve-
njenci su ga odibili sa zgrajenjem. Druge
stranke primile su ga na značenje ve-
ćinom glasova, i ogradile se već sad
proti tomu, da bi se i za druge krunovine
napravila okružja po istih načelih. Njemci
bi se tim još njezako zadovoljili za Česku,
u kojoj su u manjini. Za druge krunovine,
gdje su u većini, pod nipošto; u njih
hoće da imaju već vlast, u oblicu sva-
...

Izvadak odobren ili primjenjed od nje-
mačkih klubova na znanje, predao se je
vlasti i češkim klubovom. Ovi su istoga
dana o tom razpravljali, i svaki za se i
svi skupa. Dne 8. decembra je o tom
razprava u Pragu, u izvršujućem odboru
češke stranke. Kako su u Beču odluciili i
kako u Pragu, to će se videti. Svakako
neće izvadak već unaprijed odbiti, već sa-
stavili svoj izvadak, postavili svoje pred-
loge.

Meni se stvar pričinja takovom, kao
da bi Česi morali davati, a ne dobijati.
Sto bi sve morali dati, a da samo u čisto
češkim okružjima i samo za njekte stanovite
stvari dobiti učestvo!

Oni bi morali priputiti, da se Njemci
za se osiguraju u Českoj, a da ne imaju
nikakva jamstva za osiguranje Čeha u
Moravskoj i Slezkoj, a kamo li za osigura-
vanje Slovenaca i Hrvata u Koriskoj, Sta-
jerskoj, Kranjskoj, Primorju pak u Dalmaciji.

Oni bi morali napustiti posvema češko
državno i povjestrino pravo.

Oni bi moralii dopustiti, da se i sama
kraljevinu Česku razkriva, i da bude kral-
jeva u njoj, gdje Česi nebi imali nikakva
prava — u Českoj koju su Česi zaštovali,
i stoljeća kao Česku uzdržali.

Oni bi priznali njemački državni jezik,
i u samoj Českoj, dijelomice tako i u čisto
češkim okružjima. Da bi pak bio takav i kod
c. kr. zemaljskih oblasti, i kod središnjih,
to se razumjeva samo po sebi.

Ona ustanova gledje činovnika, da bi
se jih namještalo u okružja po jeziku ko-
jeni bi se priznali, imalo bi za posliđicu
demoralizaciju činovnika, i negovoreć o
tom da bi bilo proti temeljnim državnim
zakonom, po kojih imaju svaki državljani
pravo na svaku državnu službu, dakako
ako imaju sposobnosti za to.

Kućarenje.

Pod kućarenjem razumjeva se proda-
vanje raznih manjih predmeta, hodeć od
mesta do mješte, od kuće do kuće.

Protiv njemu su jako kršćanski socijali, poglavito obzirom na židovske agente, koji, kućare, nadajući stvari i pokazujući uzroke. Ali, i drugih, koji kućarenjem živu, i prisiljeni su kućariti da si zaštuje svakdanji kruhi. Već je govorilo govornika i da i proti zakonskoj osnovi, već prihvatio od odnosnoga parlamentarnoga odbora. I još će se, pak drugi put više o tom.

Iz zemaljskog kulturnog vijeća.

Dne 27. oktobra o. g. obdržavao je stalni odbor zemaljskog kulturnog vijeća u Istru u Poreču - III. sjednicu, o kojoj vađimo iz službenog izvještaja slijedeće poštice:

Sjednici predsjedao je predsjednik vijeća g. dr. M. Campielli, vladu je zastupao njezin komesar, c. kr. kot. kapetan g. Pipitz, zemaljski odbor gosp. Tomasi; odaslanici c. kr. ministarstva poljodjelstva g. Škalamera; odaslanici zemaljskog odbora gosp. dr. V. Scampicchio i g. barun Juraj Polesini; odaslanici kotarskih gospodarskih zadruga u Poreču i Kopru gosp. dr. Veneri; tehnički činovnici: gosp. Tomaz Fröhaufer i gosp. dr. Čećević; zapisnik je vodio tajnik vijeća g. Blasig.

Predsjednik predstavio novog zastupnika zem. odbora g. Tomasi-a kao podpredsjednika vijeća.

Predsjednik prihodio, da su preminuli predsjednici kotarskih gospodarskih zadruga u Vodnjanu i u Labinu gg. Sottocorona i dr. Lius; da se je izpričao član odbora g. dr. M. Trinajstić, koji se je upravo onog dana selio.

Odobren bijaše zapisnik zadnje sjednice. Priobćenja predsjedništva.

Predsjednik izvješćuje sa zadovoljstvom o uspjehu izložbe u Turinu, na kojoj da bijaše Istra dostažno zastupana i mnogi naši izložitelji odlikovani i koju je i on sam posjetio.

Isti priobćuje, da je c. k. ministarstvo nječno odgovorilo na molbu za podršku za ustrojenje novih tučobranksih postaja u našoj pokrajini.

Ministarstvo poljodjelstva obećalo je slijedeće podpore i stipendije:

1. Kotarskoj gospodarskoj zadrugi u Puli za ustrojenje razasadnika američkog traja K 1000 za tek. godinu, te godišnjih K 400 početkom god. 1903. do uključivo god. 1906.

2. Kotarskoj gospodarskoj zadrugi u Lošinju K 200 i občini Brtonigli K 500 za uzdržanje tamo postojećih razasadnika američkog traja.

3. Političkom kotaru u Lošinju godišnjih K 400 za tri godine uzačtope do god. 1904. za uređenje racionalnih livađa.

4. Občini Cittanova K 1200 za uređenje uzornih polja pod nadzorom putujućeg učitelja sa sjedištem u Poreču.

5. Štipendiju od K 300 jednoj slovenskoj djevojci, koja budu polazila školu domaćeg gospodarstva u Ljubljani.

6. Dve stipendije po K 300 za slovenske mladiće, koji budu polazili zemaljsku gospodarsku školu na Grmu u Kranjskoj.

Predsjednik pita vladinog zastupnika zašto nebijaje doznačena tražena svota od vlade za nabavu siračalja i strojeva za sumporenje, te dobi odgovor da vlada nije valjda one svete doznačila za tek. godinu.

Predsjednik moli vladinog zastupnika neka se zauzme kod vlade za to, da bi naložila što prije kulturnom vjeću neka poduzme odmah potrebite korake za podjeljenje umjetnog gnojivo u Čepićkoj vali. Vladin zastupnik obeća, da će se zauzeti.

Procitan bijaše odgovor vlade, koja pristaje u načelu na preustrojstvo gospodarstva pomoći ustrojenju obvezatnih poljodjelskih zadruga. Predsjednik se po-

tuži, što neima kulturno vjeće, sredstava da prisili na sudjelovanje kotarske zadruge, koje rade samostalno i od kojih nekoje neće ni da odgovaraju. Neke zadruge da se ograničuju na dijelovanje, ali do sada se nezna, kako je to blago doispjelo. On takođe da se jedna zadruga isto tako nepriznata, no pravica nje poljodjelstva, kamo i kontinuitet vjeća, ali da, da bi se postiglo drugi i bolje rezultati, da se, kad bi se, način postupao. Radi toga preporuča toplo vladinom zastupniku, da ne bi u buduće vjeće naložila kulturno vjeće.

Predsjednik predložuje, da je dobio viest o ustrojenju odbora, kojemu je zadužica pozvati vinogradare iz pokrajine na sastanak tecijem ovog mjeseca. Njemu je za to, sto se još nimošlo kulturno vjeće, koje je uvek pripravno na promicanje vinogradarstva. Do sastanka nije došlo valjda radi bolesti sačivača.

Izlöžba goveda.

Predsjednik predložio izvještaj tajnika o izložbi, što je u vlasništvo trećeve obdržavala kotarska gospodarska zadruga u Bojahu.

Uzimaju se na znanje tajnikov izvještaj o izložbi govedah na Livadah kod Motovuna; uzimaju se na znanje zapisnik o izložbi govedah u Sv. Nedjeli kod Labina i u Podgradu. Glede poslednje reče predsjednik, da još nije izručio novca, jer da je zadruga izdala skupnu namiru u ime nagradjenih, dočim zahtjeva financijsku oblast namiru od svakog nagradjenog.

Predsjednik predstavio novog zastupnika zem. odbora g. Tomasi-a kao podpredsjednika vijeća.

Predsjednik prihodio, da su preminuli predsjednici kotarskih gospodarskih zadruga u Vodnjanu i u Labinu gg. Sottocorona i dr. Lius; da se je izpričao član odbora g. dr. M. Trinajstić, koji se je upravo onog dana selio.

Odobren bijaše zapisnik zadnje sjednice. Priobćenja predsjedništva.

Predsjednik izvješćuje sa zadovoljstvom o uspjehu izložbe u Turinu, na kojoj da bijaše Istra dostažno zastupana i mnogi naši izložitelji odlikovani i koju je i on sam posjetio.

Isti priobćuje, da je c. k. ministarstvo nječno odgovorilo na molbu za podršku za ustrojenje novih tučobranksih postaja u našoj pokrajini.

Ministarstvo poljodjelstva obećalo je slijedeće podpore i stipendije:

1. Kotarskoj gospodarskoj zadrugi u Puli za ustrojenje razasadnika američkog traja K 1000 za tek. godinu, te godišnjih K 400 početkom god. 1903. do uključivo god. 1906.

2. Kotarskoj gospodarskoj zadrugi u Lošinju K 200 i občini Brtonigli K 500 za uzdržanje tamo postojećih razasadnika američkog traja.

3. Političkom kotaru u Lošinju godišnjih K 400 za tri godine uzačtope do god. 1904. za uređenje racionalnih livađa.

4. Občini Cittanova K 1200 za uređenje uzornih polja pod nadzorom putujućeg učitelja sa sjedištem u Poreču.

5. Štipendiju od K 300 jednoj slovenskoj djevojci, koja budu polazila školu domaćeg gospodarstva u Ljubljani.

6. Dve stipendije po K 300 za slovenske mladiće, koji budu polazili zemaljsku gospodarsku školu na Grmu u Kranjskoj.

Predsjednik pita vladinog zastupnika zašto nebijaje doznačena tražena svota od vlade za nabavu siračalja i strojeva za sumporenje, te dobi odgovor da vlada nije valjda one svete doznačila za tek. godinu.

Predsjednik moli vladinog zastupnika neka se zauzme kod vlade za to, da bi naložila što prije kulturnom vjeću neka poduzme odmah potrebite korake za podjeljenje umjetnog gnojivo u Čepićkoj vali. Vladin zastupnik obeća, da će se zauzeti.

Procitan bijaše odgovor vlade, koja pristaje u načelu na preustrojstvo gospodarstva pomoći ustrojenju obvezatnih poljodjelskih zadruga. Predsjednik se po-

slijedi podatke o poljodjelstvu uzprkos pozdroru namještajnicu. Nedavno poslati bijaše toj zadrugi jedan bilježnik par krmaka, ali do sada se nezna, kako je to blago doispjelo. On takođe da se jedna zadruga isto tako nepriznata, no pravica nje poljodjelstva, kamo i kontinuitet vjeća, ali da, da bi se postiglo drugi i bolje rezultati, da se, kad bi se, način postupao. Radi toga preporuča toplo vladinom zastupniku, da ne bi u buduće vjeće naložila kulturno vjeće.

Gosp. Tomasi pita razjašnjenja od vladinog komesara radi nekih nagrada, pruženih samostalnom i svećenikom na otoci, da razasadnike američkog traja, te kaže, da se nebi imalo ni malo davao podpore, ako ne siromašnim poljodjelicem.

Komesar odgovori, da se je dalo na-

grade na predlog posebnog odbora.

Nadzornik prihodi, da će biti od 1. januara buduće godine sjediste putujućeg učitelja u Lošinju, nipošto više u Krku.

Državna podpora za izložbu.

Predsjednik prihodio, da je ministarstvo poljodjelstva, osiguralo državnu podporu od K 2400 za god. 1903. za obdržavanje izložbe goveda na kopnu. Pita odluci o mjestu izložbe. Zaključeno bijaše, da se obdržava početkom od 1. 1903. izložbe u sudbenim kotarima.

Za opremanjenje goveda.

Predsjednik prihodio, da se je započelo izraditi goveda obojeg spola plemenima Oberinthalanskog. Nabavljeno bijaše 7 bik i 7 krava. Izručen bijaše jedan bik zadrugi u Kastvu, jedan u Podgradu, jedan u Labinu, jedan u Pazinu, dva u Kopru i jedan u Dolini. Četiri krave predane bijuše u Kastvu, a tri u Pazinu.

Tajnik vjeća zagovara uvedenje tog plemena te pohvali kotarskog živinara g. Rebeča u Pazinu, koji je nabavio to blago uz povoljnju cijenu.

Za opremanjenje drugog blaga.

Uzimaju se na znanje izvještaj, da bi bilo izložbeni krinci za naskolu posjednikom već do sada označenim i da će se dosjeti nekoj drugim. Zadrugi u Podgradu dana bijaše podpora od K 100 za mlade krmke plemena yorkshire.

Predsjednik pita vladinog komisara,

sto je vlađa učinila glede opremanjenja magaraca te preporuča, da bi se dalo u Brtonigli i u Oprtalj magarce za naskolu.

Vladin zastupnik odgovara, da je već od dulje vremena sivari preporučeni.

Za klaštriće voća i maslinu.

Zaključeno bijaše, da se pridruži u buduće klaštriće Zamarina i Filippija i da se ne pozivlje visi klaštriće iz Pize.

Predsjednik prihodio, da je ministarstvo doznačilo podporu od K 600 kao prinos za ustrojenje razasadnika za voće u Oprtalju.

Za svilogojstvo.

Tajnik izvješćuje, da su se legla jajca za svilene bube na dvih mjestih u potekom kotaru.

Vladine podpore.

Prima se na znanje viest, da je ministarstvo zajamčilo podporu od K 2000 za promicanje maslinogojstva i K 1000 za mljekarsku zadrugu u Podgradu.

Bretonske krave za otok.

Tajnik preporuča uvedenje bretonskih krava nekog plemena na kvarnerskim otocima. Krava jedan metar i 10 cm. visoka daje godišnjim 1600 litara mlijeka, zadovoljava se svakom hranom, penje se na paši za hranom kano i koza. Naloženo bijaše ravnatelju Kukoviću, da se obavjesti o tom na Sardiniji.

Razne molbe.

Osigurao se kot. zadrugi u Buzetu za Rot jednog bika plemena za mlijeko.

Kot. zadrugi u Poreču obecaju se jednog bika.

Kot. zadrugi u Vodnjanu obecaju se

bika podolskog plemena za Barban.

Kot. zadrugi u Buji daje se podrška K 150, koja se ima predati g. Crevatu u

Bujah, sto drži bika čitav rimsko pleme.

Odbija se molba kot. zadruge u Lošinju za podršku vlastniku jednog bika.

Osigura se na preporuku kot. zadruge u Motovunu jednog bika za Sv. Ivana i jedan par krmaka isto tamo.

Odbija se molba občine Bojana za bika.

Obecaju se zadrugi u Labinu ustrojene poslove za naskok u Vlahovu.

Kot. zadrugi u Bujah osigura se na preporuku kot. zadruge u Motovunu jednog orijaskog ovca iz Bergama.

Isto tako kot. zadrugi u Puli za Alturu.

Osigura se učitelju u Novakiju na preporuku kot. zadruge u Pazinu da će mu se dobaviti sprave za pečarsvo.

Isto tako Ferenc u Visjanu.

Pozivaju se Antunu Kainu, preporučen po kot. zadrugi u Buzetu, da pripremi učivo za pasjake, da je učivo pusti tlo za pasjake i tada će mu se dati podrška.

Oponuvelačuje se predsjedništvo, da daje pregleđati po popoznicih te pretećenju za pasjake, od braće Valenčići prijavljenim od zadruge u Materiji i da im se doznači polag natjecanja nagrade od 100 i od 50 K, ako je djelo valjano izvedeno.

Osnova pravilnika za osiguranje vrane i brane.

Predsjednik prihodio, da je osnova pravilnika za uzajamno osiguranje blaga u pokrajini većinom prijazno prihvadena.

Izabran bijaše odbor, koji će tu osnovu pretresi.

Skupne nabave.

Vladin zastupnik javlja, da ministarstvo ne kani ustrojiti poljodjelsku agenciju, poput one u Dalmaciji, pošto su različiti odnosaji u tri pokrajine Primorje, te bi se morale razlikovati agencije ustrojiti. Nasuprotno tome pripravno je ministarstvo priskočiti na pomoć za ustrojenje agencije, koju bi ustrojilo, kulturno vjeće ili zemaljski odbor.

Nadzornik odgovori, da se nije sazvao tog odbora, radi toga, jer se čeka odbor za vinogradarstvo, koji ne bijaše još ustrojen, jer se čeka na mnjenje pokrajine Gorice. Gosp. Tomasi mu odvrata, da se nije ni zara odbor istarski izjavio za pretvoreni filoskični odbor u odbor za vinogradarstvo, jer drži, da se to ne može naredbenim već zakonitim putem. Nakon podjave rasprave bijaše prihvaten zaključak, kojim izražuje zemaljsko kulturno vjeće želju, da se nastoji svim silama zaprijetiti sređenje trosnih bolesti.

Predloži se još uzeo u pretes pitanje o službenom osoblju, zaključi predsjednik sjednicu.

Sjećajte se "Družbe sv. Cirila i Metoda" za Istru.

Pogled po Primorju.

Puljsko rovinjski kotar:

C. kr. namještnik grof Gočić prispije da danas u Pulu — na lov!

Njeg. Vojčanstva ratni brod „Majlja Terezija“ doplovio je prekjuter iz Kina u puljsko pristanište. Taj brod odputovao je bio iz Pule 23. junija 1900.

Glavna skupština „Čitaonica“

Puli, obdržavati će se u nedjelju dne 14. m. na tri sata posle podne s običnim dnevnim redom.

Nikola je u vjetri našeg Sokola izpla
je u nedjelju preko svakog očekivanja;
sajno. Občinstvo je nagnjedilo toliko, da
je moralno otici mnogo osoba. Prije Niku
lovića nastupa udarali su vrli tamburaši
pod upravom naumornog g. Jelusića upravo
majstorak zašto su i hvalu želi. Nastupio
je i pjevački zbor takodjer pod upravom
gosp. Jelusića, te je za takorekuć prvi
nastup podpunom uspije. O samom sv.
Nikoli nije potrebno da pišem, jer ga
svi dobro poznađu, dostavljamo samo obću
želju, da bi nam buduće godine malo tra-
nijo te prije nastupu sa svojom pratnjom
da mogu mala djeca prije kuci ili neka
se priređuju Nikolajevo simeon. Veliku
djecu. Darova je bilo na pretek, te se je
sv. Nikola veoma uznojio prije nego li ju
je razdijelio. Hvala mu na dobroti!

Šeški delegati na Palištini. Iz
okolice primamo: Nigdje na svetu ne do-
gadja se ono, što se može dogoditi kod
nas u ovo 10 hrvatskih selja na Palištini.
U svakom ima načelnik dr. Rizzi svoga
pouzdanika ili delegata. Da vat je poznat
te delegate, začudili bi se i rekli: Kako može
jedan dr. Rizzi držati za župana ovakve
ljudi. Većina njih nezna čitati ni pisati,
najčudniji su ljudi u selu, nitko ih neče-
ti, ake ne za trubile, a dr. Rizzi to su naj-
čuđeniji ljudi. Istina je, oni nisu s dvačvrtinom
radi stu hode, ali gube puno je poslje-
sor podesta? Zato ne admite za delegate
ugledne lude iz selja a ne one, koji ne
znamu ni da su živi, osobito oni iz Me-
dulin, Pomer, Allure, Muntica, Kavranu
i Loberike? Jos ovo: Sante Zuccari ili po
domaću „Santić“ je u Medulinu delijat.
Kod njega se pak svaki nedjelju od rana
jutra pa do ponedjeljka, jutro uvek, igra
ima prokleta igra: „Alfa mora“. Delegat
je glavar policije u selu, bi morao znati
paragrafe, a vidimo da kod njega se do-
gadjaju najveći skandali na sramotu cijelom
selu. Medulinci pamet u glavi...

Iz Paliština primamo: Slučajno
došlo mi u ruke prva praktična slovica
talijanskog jezika. Počnem čitati na prvoj
strani, među ostalim i ovo: Ogaska: c
pred e, i glasi kao hrvatski ili srpski? To
izdanje je od 1901. i 1902. godine.
Starija izdanja pak nemaju onoga do-
dataka ili srpski. Ta slovica rabi se
u školama Dalmacije i Istra. Treća ci-
lanka, koja se rabi u prveškim školama
Istra i Dalmacija ima štivo: Bog blago-
slavlje dobra sim. Tu pripovjet mladoga
Vukasovića u akademiji Mari Terezije. U
prvačnjem izdanju stoji pisano: pogle-
davši milim mladoga Hrvata a
sada pak stoje mladoga Dalmatina.
Osim vidi se, da vlada nastoji na svaki
način zatrnje svi što je hrvatski. — Ime
Hrvat ili hrvatski im je mržnja nego vrag
ljudi. Ali ne samo u ovoj poli monar-
hije, nego i u Hrvatskoj ne nadje u el-
tanici za pučke škole štiva ni pjesmice
rodoljubnoga duha.

Tako je i u Austriji, ali najviše je
tomu krija nesloga hrvatskih sinova. Mo-
remo s pravom zapjevati:
„Kad bukne rat,
Tad klic: Hoch Kroati! — Austria.
A kad doneš mir
Hrvatske kri vir,
Nit za nas nezna... Austria!“

Krzmanje puljskih postolarka
pomoćnika traje već četiri nedjelje, jer
se nemogu sporazumiti sa gospodari.
Nesreća dogodila se u vydješnjem
arsenalni utorak prije podne, koja je svrstana
smrću. Radnik Ante Gregorović iz sv.
Martina na Labinščini, koji je bio uposlen
kod brodogradnje kriješte, E., prolazeći
preko privremene mosta, neoprežao je
pogresio korak te je pad u dubinu, gdje
je oblezao onsvješten. Odneseno ga je
u bolnicu, gdje je umro prekjuter posle
podne.

U „Circolo cattolico di lettura“,
imali su u ponedjeljak javnu konferenciju
za članove i poznanike, na kojoj je raz-
pravljao prepost Zanetti o Salezijanci i
njihovom ustanovitelju Bosco. Prevarni-

načinom dodješo na sastanak i nekoji so-
cijalisti, koji su tečjem razprave činili
razne opazke, koje se nisu svijdale pri-
stašem sazvata. Iz rječi nastala gungula
i tučnjava te su izazivale bacili na polje.
Povjerenstvo „Matica Hrvatska“
za Pulu preuzela je upravu našeg lista
te se gospoda članovi uljedno mole, da
svoje prinose u našoj tiskari upravo

majstorak zašto su i hvalu želi. Nastupio
je i pjevački zbor takodjer pod upravom
gosp. Jelusića, te je za takorekuć prvi
nastup podpunom uspije. O samom sv.
Nikoli nije potrebno da pišem, jer ga
svi dobro poznađu, dostavljamo samo obću
želju, da bi nam buduće godine malo tra-
nijo te prije nastupu sa svojom pratnjom
da mogu mala djeca prije kuci ili neka
se priređuju Nikolajevo simeon. Veliku
djecu. Darova je bilo na pretek, te se je
sv. Nikola veoma uznojio prije nego li ju
je razdijelio. Hvala mu na dobroti!

Šeški delegati na Palištini. Iz
okolice primamo: Nigdje na svetu ne do-
gadja se ono, što se može dogoditi kod
nas u ovo 10 hrvatskih selja na Palištini.
U svakom ima načelnik dr. Rizzi svoga
pouzdanika ili delegata. Da vat je poznat
te delegate, začudili bi se i rekli: Kako može
jedan dr. Rizzi držati za župana ovakve
ljudi. Većina njih nezna čitati ni pisati,
najčudniji su ljudi u selu, nitko ih neče-
ti, ake ne za trubile, a dr. Rizzi to su naj-
čuđeniji ljudi. Istina je, oni nisu s dvačvrtinom
radi stu hode, ali gube puno je poslje-
sor podesta? Zato ne admite za delegate
ugledne lude iz selja a ne one, koji ne
znamu ni da su živi, osobito oni iz Me-
dulin, Pomer, Allure, Muntica, Kavranu
i Loberike? Jos ovo: Sante Zuccari ili po
domaću „Santić“ je u Medulinu delijat.
Kod njega se pak svaki nedjelju od rana
jutra pa do ponedjeljka, jutro uvek, igra
ima prokleta igra: „Alfa mora“. Delegat
je glavar policije u selu, bi morao znati
paragrafe, a vidimo da kod njega se do-
gadjaju najveći skandali na sramotu cijelom
selu. Medulinci pamet u glavi...

Voljki izbor posjetnika svih veličina
i vrsti imade u žalbi naša tiskara. Pri-
maju se narudbi od 50 kom, napred te
iznosuju ukušno. Cene niske.

Raspisan je natječaj do 31. t. m.
za občinsko blagajniku u občini Bale
sa placom godišnjih 1000 K.

Pazinski kotar:
Pomoćnim učiteljom za hrvatski
jezik imenovan je žemaljski odbor u Po-
reču g. Ivana Bergića na talijanskoj re-
alnoj gimnaziji u Pazinu.

Trgovac s vodom kao i ostalim na
znanje, da se kod Josipa Cerovca u Dradići
pošta Pazin, više hektolitra bilogla i cr-
noga, naravnoga vina na prodaju nalazi
i to u nizku cenu od 10 do 13 forinti
po hektolitru.

Trst.

Spomenik pokojnomu biskupu
Sterku. Dne 28. prošloga mja. dovezeo
na groblje sv. Ane kod Trsta spomenik
blagopojenom biskupu M. A. Sterku, što
ce mu se postaviti na grob. Za spomenik
kotar, koji ga vidje, da je krasan i da
će nositi latinski napis. Neznamo po kojem
zakonu ili pravu i po čijem nalogu ili odi-
redbi dolazi latinski napis na spomenik
biskupu Hrvatu. Zar neima tamo na sve-
ćeničkim spomenicima hrvatskih i slovenskih
napis? Ima! Dakle?

Javni sastanak političkog društva
„Edinosti“ u Trstu obdržan je u srijedu
u novoj željezničkoj pruzi Trst-Poreč,
koja se imiča do mala promet pred-
stavlja. Za prugu Trst-Buje ostaje dosadašnji
vozni red. Iz Trsta odlaze vlakovi kao do
sada. Vlak od 9:50 u jutro stignuti će u
Poreč u 5:10 po podne. Vlak od 7:10 po
podne prenoći će u Buju, odakle će
slijedećeg dana u 5:15 u jutro krenuti put
Trsta, kamo će doći u 8:30.

Zemaljski odbor u Poreču zamolio je
upravu više dioničkog društva „Mjestne
zeljeznicu Trst-Poreč“, da snizi što više
cijeni za prevoz na ovoj pruzi.

Pusti li kave! Ovih danu doplovio

je u Trst Loydov parobrod „Moravia“ pod
zapovjedništvom kapetana Radonića kreat-
kavom iz Santosa. Na parobrodu bijuše
80.282 vreća kave; od toga ukreao je

parobrod 869 vreća = 52.140 kilograma

u Bahiji; 55.845 vreća = 3.351.900 kilo-
grama u Santosu te 23.568 vreća =

1.414.080 kilograma u Rio Janeiro. Sva
ta kava teži 4.818.120 kilograma...

Franina i Jurina.

Fr. Deju, da su nekada Kastavci živega
kapitana va lokvu hitili.

Jur. Bravo da su, pak?

Fr. Mi se para kuriozo, da te Lojanci
mrteva va lokvu hitat.

Jur. Aj bi bolje storili, da politoju oni
3-4 smutljivo živi nutar, ač bi
barem drugi na mire živeli.

Fr. Ma bi ziplavili, zač su ame star
kapitani, principali i njihovi pajdasi.

Jur. Tet neka si, samo da se posteno
ohlad.

Valjano obrazložen predlog.

Občinsko zastupstvo u Dolini obrazložilo je
svoj predlog radi ustrojenja slovenske po-
rode na c. k. zemaljskom sudu u Trstu
ovim razlozima: „Očinsko zastupstvo pravčima na skupom
objektu u župnom dvoru na Rakotolah.
Zivilji darovatelji!“

Listnica uredništva i uprave.

Gosp. Ivan T-C, Ždenj. Nedoguje
nam ništa; Vaša predplata podmirena je
do konca ove godine.

Gosp. J. K. 18. Trst. Potvrđujemo
zahvalno primetak svete od K 5 uime
predplate. Da ste nam zdravi!

Gosp. Jos. Troš, selo Troš: Poslau-
svetu primili smo te Vam istu kao cje-
logodisnju predplatu ukrnjili. Mi smo spo-
razumni.

Razne vesti.

Grof Belcredi, bivši državni mi-
nistar premijer je u Gimundenu. Kao
ministar dosao je na kormilo g. 1865.
On je ostao na vlasti dve godine. Za
njegove vlade dogodiše se velike promjene
u Austriji: On je bio obustavljen god.
1861., i za njega zamjenit biće nesretno
svršen red god. 1866. sa Pruskom i
pod njima bijaće proveden u Austriji ne-
sretni dualizam. Grof Belcredi hotio je
prevesti federalizam u Austriji te je sazvao
dne 18. septembra 1865. godine 17 po-
krajinskih sabora, na sabori njemackih
pokrajina izjavile se proti federalizmu.
U to doba počeli su Sloveni Austrije nje-
sto slobodnije disati. Česi su tražili, da
se sazove obči sabor zemalja češke krune,
u Dalmaciji je nastao živahan narodni
pokret a u Hrvatskoj počeli su gojiti
bolje nade. Nu naskoro morao je Bel-
credi odstupiti, te ga naslijedi ustav-
njene vlade, koje su stale na novo prili-
skati k zidu Slaveni. Grof Belcredi bio-
se je i nadalje politikom i to napose
od god. 1881. kroz član gospodske kuće,
gdje je uživao glas pravaka konservativne
stranke.

Afera nadbiskupa Milinovića. Služ-
beni list crnogorske vlade „Glas Crnogorca“
oglasio napokon o pozatom sporu između
kneza Nikole i barskog nadbiskupa Mili-
novića. Rečeni list oprovrgava sve vesti
tudjih novinu o tom sporu naglašujući
kako postoje najbolji odnosi između
kneževske vlade i barskog nadbiskupa.
Ti odnosi, da su još bolji nakon uspejelog
poslanstva kod sv. stolice u pitanju sv.
Jeronima. Sto se tiče staroslavenskog jezika
kaže navedeni list, on postoji i postoje
če, ako Bog da, vazda, uzprkos neprija-
teljima Slavenstvu i naše države.

Vlada kraljevine Italije poduprje
Ireditetu. Čitamo u listovima kraljevine
Italije, da je ministarstvo za izvanjske
poslove Italije doznačilo 400.000 kruna
za talijanske škole izvan Italije. Komu je
pozato, da treba Italija više pukih škola
nego li ikoga druga država Europe i koji
znade, da vladu u Italiji najveća bleda i
nevola, začuditi će se, kako može tal-
ijanska vlast trošiti toliki novac za škole
izvan Italije. Nu kad se znade, da je tal-
ijanskoj vlasti više stalo do podpore i si-
renja ireditizma, nego li do prosvjete i
blagostanja nevoljnih svojih državljana,
neće se tomu nimalo čuditi, već će požaliti
one, koji s takvim narodom saveze skla-
puju.

Talijanskoj vlasti rastu zazubice za
nasim jadranskim morem, rastu njoj za-
zubice za našom Istrom, za našim Trstom,
pa poduzimaju sve i sva, kako da im ti
hrvatski krajevi padnu u njihovo zdrilo.
Ovdje je ljubomorne brige talijanskog
ministarstva za škole po hrvatskim kra-
jevinama, za te prave tvornice najvećih na-
rodnih odraslih. A što kaže na to austrijska
vlada? Ona je mirna, spokojna, kao da
se nju ova budžetska propaganda i ne tiče.
Briga nju baš za hrvatski narod! Medju-
tim, nadamo se, pobrinuti će se on sam
za se. Dao Bog!

Odprava službenih kancelija. C. k.
vlada predložila je carevinskom vjeću za-

konsku osnovu, kojom će biti odpravljene službene kaucije za sve vrste činovnika. Vlada se je odlučila na taj korak pošto se je osvjeđeno da, njoj pružaju pre malo materijalnog jamtva službenu kauciju, dokim zadaju činovnikom velikih brig, i državi dosta posta radi uprave sa istimi.

Nova okružnica ministra pravosudja. Ministar-predstnik dr. Koerber izdao je kao upravitelj ministarstva pravosudja novu okružnicu u pogledu mlađih odsudjenika, upravljanju svim sudovima i državnim odjeljencima. U toj okružnici kaže ministar, da je velik broj mlađih ljudi, odsudjenih radi zločina, počinilo zločin više iz nepromislenosti, zavedenja i nezrelosti, nego li iz pokvarjenosti. Mnogi takvi mlađajši osudjenici ne trebaju ni da se prisilno uzgajaju ni da pretrpe zasluženu kazan, kako u budućnosti bi počinjali protuzakonitih čina. Protiv njima provedeni kazneni postupak i proglašene osude doštaju, da im bude ozbiljnom opoměnom za poboljšanje. Vršeci pravo pomislovanja, ovlastilo je Njeg. Veličanstvo car i kralj ministerstvo pravosudja rešenjem od 24. novembra g. 1902., da uputi sudove, neka u svih slučajevima, koji su obziru vredni, stave u smislu §§ 2. i 411. kaznenog postupnika predloge, da se pominju takvi mlađajši osudjenici. Pri tom se treba držati ovih načela: 1. U prvom se redu imu obzir uzeti na one nedorašle u dobi od 10 do 14 godina, koje sudovi imaju kazniti radi zločina, ali kod kojih prema okolnostima slučaja ne odgovara svrši kaznenog zakona, da oni odjedne u zatvoru, na koji se inače osuditi, ili da se predaju u popravionicu. 2. Zatim dolaze u obzir oni u dobi od 14 do navršene 16. godine života. Gledajući se u pravilu treba držati toga, da osudjenik nije bio prije sudbeno kažnjeno i da kazan, koja mu se vatski. S njime moraju stranke govoriti

ima oprostili, ne smije prekoraciti tri mjeseca ili 500 K. novčane globe. Tek u iznimnim slučajevima, ako je dobitnik prije bio kažnjeno radi kakvog neznačnog delikta, valja uzeti, kao da je on neporočan. No u opće treba paziti ne samo na formalnu činjenicu, da dobitnik nije prije bio kažnjeno, nego također na to, da je njegov predživio bio čudođedan i čestit. 3. poslije proglašenja osude sud imade odmah ureda radi zaključiti, da li se dobitnik imade predložiti na pomislovanje ili ne.

Kako tudjinelj struju naš Jezik? Pod tim naslovom čitamo u zagrebačkim listovima slijeću vest: U Zagrebu živi mnogo stranaca i svima dakako dobro ide, mnogo bolje nego domaćim ljudima, jer takav je na žalost običaj, da volimo tujincu i u svem mu pomažemo, dočim se medju sobom zanemarivamo. Dodje li Švaba ili Talijan, zauzme odmah odlican položaj, povjeravaju mu se najvažniji gradski poslovi; otvorili li dućan, sve hrli k njemu, dok domaćih trgovaca sve više nestaje. Da bi se bar ti stranci iz zahvalnosti pohrvatili, ili, ako neće to, da bi naručili hrvatski jezik! O du! Čemu? Ta Hrvati razgovaraju s njima njemački, talijanski i dr. do potrebe. Tako ovdje živi jedan trščanski Talijan već puci ih sedam godina, a ravnja jedan od najvećih finansijskih zavoda u Zagrebu. (On se zove „Angelo Luzzatto“, a predsjednik je osiguravajućeg društva „Assicurazioni Generali“). Taj čovjek dolazi u saobraćaj sa svim zagrebačkim novčanicima zavodima, i sa slijeset stranaka, jer je svakomu poznato, da „Assicurazioni Generali“ prave prekrasnili i premastni poslovi u Zagrebu i po cijeloj Hrvatskoj. Pa ipak taj gospodin, koji ima pod sobom i mnogo činovnika, ne znat ni riječ hrvatski. S njime moraju stranke govoriti

njemački, ako ne znaju talijanski. U njegovu uredu sve je njemački, i sa stranama se obči i dopisuju izključivo njemački. Dokle ćemo trpit ovakovo ponizanje? Mi poručujemo društvu „Assicurazioni Generali“ u Treštu, ako ne učini kraj ovom postupku, ako ne pokaze više počitanja prama hrvatskom narodu, ako ne uputi svog zagrebačkog zastupnika, da nauči i ureduje hrvatski, ili, ako ga odavice ne makne i ne nadomjesti takvim, koji će našu čuvstva poštivati, da ćemo odpočeti odvaznu i radikalnu akciju. Ta imademo i onako dosta domaćih i stranih društava, koja pokazuju više obzira prama naratu.

Na ovi opravданu grožnju spomenutih listova opažamo mi: da je zastupnik recenog osiguravajućeg društva židov po vjetri u po narodnosti radikalni Talijan; da je rečeno osiguravajuće društvo izključivo talijansko-liberalno društvo, u kojem vode glavnu riječ trščanski židovi, ti najljubići protivnici našega naroda u onom gradu; da će prije padati u Zagrebu snieg uštedi ljeta nego li se nauči zastupnik onog društva vjajano hrvatski i da ureduje u tom jeziku. Ovo neka dobro zapamte naši zagrebački drugovi.

Književne vesti.

Kako nas Ugarska uzdržava. Sa zahvaljušću primili smo ova knjizicu. — Hrvatskomu narodu u oči nove financijske nagode s Ugarskom. Cena 30 fillira. Ricks, dionica tiskara 1902.

Nove skladbe za glasovir od Ante Stohra: Dj. 66 „Uspomena na Zagreb. Polka fr. Cena 1 kruna, — Dj. 69. „Zvona Marije Bistrice“ (Idila). Cena 1 K 20 h. Naručite prima skladatelj Ante Stohr u Varazdinu.

Poziv na predplatu. Naunio sam svojom nakladom izdati zbirku slike i crtica pod naslovom: „Prvi evileći“. Šbirka će iznositi oko 100 stranica u malom formatu. Bit će u njoj skupljene već do sada objelodjene crtice i neke nove. Budući su stamparci troškovi veliki, to će šbirka ući tek onda u tisk, kad se najavi toliko predplatnika, da se uzognagu pokriti svi troškovi. Predplatne i novci šalju se na adresu: M. Ivančić, pravnik, Zagreb, ukupno do 15. prosinca. — Cena 60 fl. — U Zagrebu, dne 18. studenoga 1902. M. Ivančić, pravnik.

ALBUM

lepih te obljebljenih slavenskih napjeva za citru sa tekstom. Jedino najbolje i najzabavnije izdanje te vrsti, jer su osobito efektne priredjene pjesme tako uređene, da se na citri lahko izvesti dan. **Najprikladniji dar za Božić i novo letot.** — Cena knjige se 35 pjesama (140 str.) 5 kruna; se 40 pjes. (20 str.) 3 kruna; a poštom 50 h. više. Pojedini svezi 50 h. Popis šalje bezplatno Joe. Serg. u Beču, III., Hauptstrasse 144.

Prvo slovensko skladiste pokrovstva

ANTONA ČERNIGOJ

TRST
Via di Piazza vecchia 1, u krti Marassi, približno srednje zidinje u Garici.

Skladišta u Solikanu - Trstu.

Tvornica za strojevnim obratom.
Strojevi za konzerviranje voća.

Štraka je konzervacija voća,
jer je pokutivo i sive ruke.

Sječite se narodnih družava!

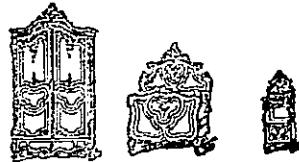
Tvornica pokućstva

dvorskog dobavljača

IGNACIJ KRON

TRST — BEČ.

Tvornica u Beču u vlastitim zgradama.
Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava:

Ilustrovane popise, originalne nacrte osnova, pregled sobnih namještaja.

Najveća solidnost, elegantnost i jeftina ciena.

Petar Svačić, opera u dva čina, izšla je u posebnoj knjižici, te se može u odpravnici našega lista u Puli doniti. Cena knjizice 40 h, poštara 5 h više.

Sloveči profesorji

medicine in zdravnik priporočajo

Tinkturo za

želodec

lekarnarja

Piccoli - ja

v Ljubljani

dvornegi zalogatelja

Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki krepa želodec, vzbuja tek, pospešuje prebavljanje in odprtje telesa posebno zdravilna za one, ki trpe na zastaranec zaprije.

Tinktura za želodec razpoložlj lekarnarji Piccoli v Ljubljani z 12 steklenicami za K 2-52, z 24 steklenicami za K 480, z 36 steklenicami za K 7, z 70 steklenicami za K 18. (Postni paket pod 5 kg.)

Jo v razprodaji v lekarnik v Gorici, Tolminu, na Primorskem, v Trstu, Istri in Dalmaciji a 30 h. steklenica.

blagdane obilato nagradjena odjelom i drugim početnim predmetima.

Božićnica u Mošćenicah. Odbor ženske podružnice države sv. Cirila i Metoda u Mošćenicah priredjuje dne 1. januara 1903. božićno druce sa deklamacijom i predstavom za djecu. Dotični odbor trudi se već sada, da zadovolji posjetitelje svoje "Božićnice" osobito tamošnju djeciju, kojoj je ta zabava u prvom redu namjenjena. Radi toga preporučamo tamošnjim roditeljima i prijateljima mladeži, da doveđu i pošalju svoju djecu na rečenu zabavu u što većem broju, da se bar jednom na godinu i njima pruži duševne hrane, koje će se sjecati i u budućem životu. Program zabave priobčiti će se naknadno.

Lovrani poprdili proti razširenju hrvatske škole. Čitali smo najprije u trčanskom „Abreću“, da će lovranski poprdili uložiti utok proti zaključku c. kr. zemaljskog školskog vjeća za Istru, da se sadašnja jednorazredna hrvatska pučka škola u Lovranu pretvoriti u dvorazrednicu zbog previlejnog broja djece u sadašnjoj školi. Zemaljsko školsko vjeće, u kojem sjede skoro sve same Niemi i Talijani, nije stvorilo taj zaključak stalno iz ljubavi do nas ili do našeg jezika, već radi toga, što je bilo prisiljeno to učiniti na temelju velikog broja djece u onoj školi.

Rečeni „Abreć“ da je dakle mig lovanskim „sinjom“ u občinskom zastupstvu, što im je činiti. Oni se tomu nisu odazvane i odlučise u poslednjoj sjednici občinskog zastupstva, da se uloži utok proti spomenutom zaključku zemaljskog školskog vjeća. A razlozi? Za to labko, kad se traži dlaku u jajetu. Oni rekose naime, da nema na hrvatskoj školi dovoljno broja djece za dvorazrednicu — premda ih imade preko 150, i nadalje izumije mudru izliku, da se obična nalazi u lošem novčanom stanju, te da ne može preuzeti novoga tereta za novu školsku sobu i za ostale potreboće. Što se tice prvega nazovi razloga, navedosmo već, da imade na našoj jednorazrednici preko 150 djece, a na drugi nije vredno ni odgovarati, jer ako se ima nove za talijansku viseračadnicu, mora ga biti i za hrvatsku dvorazrednicu. Hrvatski občinari lovranski snasaju kano i nazovitljani sve terete i državne i zemaljske i občinske, pak imade pravo, da se njihova djeca izuze u materinskom jeziku.

Talijanaš neimaju novca za jednu sobu za hrvatsku školu, ali kad bi im oblasti dopustile, da stvore deset novih talijanskih razreda, naši bi odmah za nje novca. Oni znaju, da im utok neće ništa koristiti, ali hoće, da stvar zategnuti bar za jednu godinu, da tako dodu Hrvati za jednu godinu kasnije do svoga prava. Neku se dakle protive koliko im drago prošrenju hrvatske škole, to im pomoći neće, jer je za nas ne samo zaključak c. kr. zemaljskog školskoga vjeća, nego i jasne ustanove školskog zakona.

Iz Lovrana pišu nam 9. o. mj. Ovih dana bijaše na licu mjesa komisija, sa stjećem od c. k. kotarskog poglavara gosp. dr. pl. Manussi-a, c. kr. kot. liečnika dr. Gräffe, te od naše „Signorie“ radi gradnje novoga groblja. Društvo „Quarnero“ nudja naime občini u zamjenu za sadašnje groblje drugi prostor, odaljan od grada, nu kako se čini „Signoria“ neće da prihvati ponudjeno joj zemljiste, jer da nije prikladno za groblje, pak da će sagraditi novo groblje na občinskom illu, „Lokva“ zvanom. Društvo „Quarnero“ protivit će se toj nakani, ali naši poprdili hoće, da im poslije smrti počivaju njihove talijanske kosti u čisto talijanskoj zemlji „Loqua“ prozvanoj.

Lošinjski kotar:

Iz Baške primamo odulji dopis na odgovor dopisu uvrštenom u br. 77. „N. Sloge“. Po tom dopisu, koga neuvrštavimo, da nedademo povoda dalnjim izazivom,

vidjamo, da smo zadnjim dopisom osvalili s narodnog grieba ljudi, koji se u stanovitoj prigodi o narod. neograničenim, imenito ne Fiorentin i Ivanović. Nadalje bivimo uvjerljivi, da u Baški ne prieti ni najmanja pogibelj narodnoj stvari. Pogibelj da bi mogla jedino pripiti iz Drage, gdje da se je i poticanjem nekojih naših ljudi postignulo uspostrojenje upravnog vjeća, po komu će Draga kod izbora za carevjeće dobiti posebnu sekciiju, uz pogibelj, da se oni glasi izgube za hrvatsku stranku. Molimo naše tamošnje ljudi, da budu oprezni kod dopisivanja, da pišu samo po istini, da ne istovjetuju svoju osobnu na narodnom stvari, jer nismo ni najmanje voljni dati u svojim stupcima povoda trvanju između istomišljenika. Koji ima, da se za sto u narodnom pogledu na koga potuži, neka se obrati na političko društvo u Pazinu, a za sva druga pitanja na više oblasti. Nas list nesmisli služiti kano stavariste osobnih razmirica, nego kano glasnik naroda i njegovih interesa.

Trst.

Mjesto sudbenog pristava. U okružju c. kr. zemaljskog suda u Trstu otvoren je natječaj na mjesto sudbenog pristava „extra statum“ sa plaćom IX. platežnog reda. Molite, valjano utemeljene treba poslati predsjedničtvu c. kr. prizivnog suda u Trstu do 25. decembra o. g.

Talijansko pravo osnovano na nepravdi. Glasilo trčanskih židova pripovedu u svojem broju od dne 10. o. m. da je ministarstvo željeznicu odlučilo, da se postave napisi na postajah nove željeznice Trst-Poreč sa strane gradova talijanski napisi a sa strane tračnica dvojezični napisi t. j. talijanski i hrvatski. Prolom tomu prosjevuje rečeni list nujodlužnije, pozivaju se na talijanstvo istarskih gradova i na njajoviju izdanju službenog „Imenika mjesa“. (Ortschaften-Verzeichnis), iz kojega da su ova put izpušteni „tudji i nerazumljivi“ nazivi slovenski gradova i mesta, kuda prolazi rečena željezница.

Najprije izpuštao dake starinske hrvatske nazive gradova i mjesa iz službenog „Imenika mjesa“, pak se odmah na to pozivaju kao na svoje pravo, jer više ni službeni „imenik“ nedonosa tih naziva.

Eto, ovako si stvaraju Talijani Istre i u obče Primorja pomoći službenih naziva, imena i statistika prava i tamo, gdje nikada imali nisu. Tako mogu oni potučiti primorske vlade kroz jednu noć potalijanjuči čitavo Primorje. Najprije se briše hrvatske ili slovenske nazive; tiska se „imenike“ sa jedino talijanskimi nazivima, i elo li gotovog posla: Primorje je čisto talijansko. Eto, kako to ide nego kad se imade debelih kuonova na namještajstvu u Trstu! Ali da se nebi gospodu odviše prenagliili, možda nebi škodilo kad bi koji od gospode državnih zastupnika upitao ekselenco Koerbera, kako su mogli izpasti starinski hrvatski nazivi iz njegovog službenog „imenika mjesa“?

Talijanska bezobraznost! U trčanskom „Čisutu“ citamo tobož opravданu pritužbu, kako da župnik u Sterni, veleć. g. Ante Nedvěd izopćuje t a l i j a n s k a prezimena tim, što piše indesto Giugovaz — Jugovac; mjesto Marcovaz — Markovac; mjesto Gladich — Gladić; mjesto Primosich — Primožić; mjesto Koslovič — Kozlovič itd.

Kako je razvidno iz ovih obiteljskih imena, jesu to sve sama i čista hrvatska imena, koja su protivnici i dušmani našega naroda talijanskim pravopisom nagrađili, pak još im odvraćući beszramni piskar tužiti se na izopćavanje talijanskih tobož prezimena! Jeli moguće naći gdje na svetu veće bezobraznosti i drzovitosti?

Razne primorske vesti.

Vladine i zemaljske podpore, Višoko ministarstvo poljoprivrede doznačilo

je zemaljskom kulturnom vjeću u Poreču iznos od K 1000 za izložbe govedala u Krku i Beleju (na otoku Cresu). Zemaljski odbor u Poreču doznačio središnjem odboru za zaštitu poljoprivrednih i šumarskih probitaka iznos od K 100 opredijeljen u svrhu od zemaljskog sabora za Istru u sjednici dne 8. junija 1902. kao podporu tek. godinu.

Mjesto tajnika zemaljskog kulturnog vjeća za Istru. Gospodin dr. Mate Campitelli oglašuje u talijanskih listovih razpis natječaja na mjesto tajnika zemaljskog kulturnoga vjeća, kojemu je on za nestrucu našu predsjednik. S tim mjestom skopljana je godišnja plaća od K 2800 i sa godišnjom odstetom od K 400 za starnarinu. Uvjeti za tu službu jesu: viši sveučilišni nauci ili sujin jednaki, na temelju kojih može molitelj vršiti svoje dužnosti; dobro moralno, ponašanje i podpuno poznавanje bar talijanskog i njemačkog jezika. Nakon jedne godine pokusne službe slediti će stalno imenovanje i medjutim providili će se, da bude mogao imenovani uživati mirovinu poput zemaljskih činovnika. Molitelji imaju putem predpostavljene oblasti predložiti svoje molbe do dne 29. ovoga mjeseca; doknati moraju osim navedenog i svoju dobu, stalež i sposobnosti stecene u dosadašnjoj službi. Iz ovog je natječaja razvidno, da g. Campitelli ostaje uvjek onaj, kakvim nam ga opisuša toliko puta naši saborci izvestitelji. On je bio, jest i ostali će strastvenim i zagrijevajući protivnikom svega, što nije talijansko u Istri. Taj ljubimac c. k. vlade, taj tobož umjereni i pravedni prvak talijanske stranke, zahtjeva kuo načelnik državila, kojemu je zadata promociji poljoprivredstvo Istre, od svoga budućeg tajnika, da imade poznavati temeljito talijanski i njemački jezik, ali za jezik ogromno većine poljoprivredaca Istre, za jezik hrvatskih i slovenskih gospodara Istre, nije ga ni malo briga.

Nova parobrodarska pruga Cres-Rieka. Iz Rieke nam javljaju, da je tamošnje ugarsko-hrvatsko parobrodarsko društvo počalo od dne 10. o. m. otvorilo novu parobrodarsku prugu između Cresa i Rieke sa dnevnom plovitbom izuzam nedjeljnih dana. Odlazak iz Cresa biti će u 6 sati u jutro tiču se luke Rabca, Plomina, Beršeca, Mošćenica, Lovrana i Rieke. Pri povratku biti će odlazak u 1 sat po podne.

Nove poštanske naputnice. Početkom buduće godine doći će u promet nove poštanske naputnice, kojima se najčišćije novac razazlje. Mi neznamo, kakve će biti te nove naputnice, ali želiti bi bilo, da budu za našu pokrajine dvo-odnosno trojezične, kad već mora da bude i njemački jezik. U naših stranah prošlo bi se lako bez njega, te bi bilo dosta, da su na naputnicama samo zemaljski jezici t. j. kod nas hrvatski dotično slovenski i talijanski. Ako već nemogu biti bez njemačkoga jezika, tada neka budu trojezične, da nebudu morali kako i sada, Hrvati i Slovenci u naših pokrajinah uvek prosvjediti za naputnice i ostale poštanske tiskovine u našem jeziku.

Razni primosi.

Za djačko pripomočeno dražtvu u Pažinu darovao je prigodom obnove na predplatu gosp. Jos. Kalac iz Pule i krunu.

Kathreinerov koledar za 1903. koji nam je kroz prijateljstvo pripisan, odlikuje se ovaj puta kao divan, elegant zidni koledar, koji će rado svaku prijateljicu Kathreinerove kave izvjesiti u blizini svoga radevoga stolica. Ovaj umjetnički izveden koledar predstavlja lep, pača dražestnu sredstvenu sliku, koja na svakom, ako ju se promatra, izaziva ljubezni i prijatan smješak. Krasno, prijatljivo seljačko djevojčica diže u vis pladan, sa Kathreinerovom kavom, pa se pričinja kao da miomiris iste uzbudjuje neko ugodno

očekivanje, te već u predužiku svirača bezazleno smiješe se liše o stran, kao da bi htjelo reći: „Alaj je milina jedna takva saličica!“ Ovaj povezen uzlik stoji također kao geslo izpod slike. Kako doznamo, tvrtka Kathreiner, razdjejuje ove krasne koledare po svim trgovinama, gdje se njezin svjetozan predmet Kathreiner-Kneippove sladne kave prodaje, badava medju p. n. musterije.

Razne vesti.

Božićna jabuka dražbi sv. Cirila i Metoda za Istru. Veselim srcem javljamo našim čitateljima, da su dini sokoli hrvatske gimnazije u Splitu našoj plemnitiji „Družbi“ podarili 1000 kruna, koje su oni sakupljali poput marljive pčele u najplenebitiju svrhu, što ju mi pomisli možemo. Trideset mladića VIII. razreda rečene gimnazije sakupilo je gornju svolu na uspomenu, što su sretno svršili izpit zrelosli koncem prošle školske godine. Ovaj hvaljedrični čin mora da potrese svako pašteno misleće srce i da napuni iskrenim odusevljenjem svaku plemenitu dušu. Tisuć kruna nije bog za kakova svata, ali ako se pomisli, da ju sakupise samo 30 golurkih i siromašnih mladića, punih oduševljenja za svoj mukotrpni narod, živo zauzelih za njegovu sretniju budućnost, gornja svota pričinja nam se stotu većom nego li u istinu jest.

Ovaj prekrasni čin ovih nadobudnili i plemeniti mladića naših, neka bude primjerom njihovim mladim drugovom u svih hrvatskih zemljah, u svih naših školama i zavodil!

Sastanak cara Vilima sa kraljem Karolom u Opatiji. Jedan rumunjski list iz Bukaresta javlja, da će se mjeseca aprila sastati u Opatiji njemački car Vilim sa rumunjskim kraljem Karolom.

Ovaj glas imao bi potvrđiti poznatu vijest o posjetu njemačke carice Auguste Viktorije u Opatiji okolo budućeg Uzksra. Carica zadržala bi se radi oporavljenja dulje vremena u Opatiji, kamo bi ju došao posjetiti i dignuti car Vilim.

Pučke kuhinje na Rieci. Kano u drugih većih gradovih tako se ustvara i na Rieci pučke kuhinje, u kojih bi siromašnije pučanstvo i radništvo za malene novce dobivalo tečne hrane. U tu svrhu doznačila je gradska uprava 4000 K podpore, a taj primjer slijedi i razna mjestna društva.

General — koji pozna svoje lude. Poznata je činjenica, da mladi vojnici ili novaci najteže podnašaju vojnički život na početku službe. Taj život ja veoma često ogorčava podčestnici, koji ih uče i vježbaju. Radi toga je izdao zapovijedajući general njemačkog 18. vojnog sabora Lindquist zapovjed, da podčestnici, kad podnaju novake, moraju biti od njih udaljeni najmanje tri koraka. Na taj način želi čovjekoljubivi general odstraniti zlostavljanje vojnika, koji nemože podčestniku sa tri koraka daljine ni udariti šakom, ni povuci za uho, ni pogledati kundakom od puške.

Trgovački ugovor sa Italijom i vinska klauzula. Rimski listovi javljaju, da je društvo talijanskih poljoprivredaca predao vlasti spomenicu, u kojoj se vlasti upozore na rjezino nastojanje, da se uzdrži vinska klauzula u trgovackom ugovoru sa Austrijom. To nastojanje, da je uzaludno, jer Austrija neće trebati do mala ni hektolitra talijanskog vina, ali vladino nastojanje da bi moralio ići za tim, da se odstrane druge stete, koje proizvode iz odnosa sa Austrijom. Poljoprivredci navadaju vlasti kao primjer konjogojsvo i šumarstvo južne Italije, da mnogo tripi od konkurenčije austro-ug. monarkije. Uvoz konja iz Ugarske da je porasao od 6000 na 37.000 komada. Južno-italske pasmine ne mogu konkurrirati s ugarskom, pa su govoru uništene. Jednaka sudbina da prieli

Današnji broj jest predzadnji, koji je izasao ove godine. Samo desetak dana nas dieli do novoga leta, a prenogni predplatnici nisu još podmireni ovogodišnje predplate. I današnjem broju priložili smo crvene lističke sa izkazom zaostale predplate. Onaj, koji nam je dužan više od pol godine, pa nepodnosi svoj dug najdaje do 8. januara 1903. bili će brizani. Komu je lisi i napredak naše stvari na sreću, neće uzmanjukati te podmiriti svoju dužnost. Onaj bo, koji nepodnosi ovogodišnju predplate, nije prijatelj niti lista niti našeg naroda, on je naš najveći neprijatelj, jer nas nečesto predplatnik spravlja u finansijske neprilike i pripravlja na propast.

Jer čemo, izdavati „Naše Slogu“ od nove godine redovito samo jedan put na čedan, upoznavamo ovim opet staru predplatu — naime **10 K** za imenje, odnosno **5 K** za seljake. Cienu za seljake nemogućno postaviti nižu, obzirom na okolnost, jer su tri četvrtine čitatelja seljaci, pa nebi pokrivali troškove radi premašenog broja predplatnika iz imenjuklju krogova.

Franina i Jurina.

Fr. Duhitor „Salo“ da j' pisal na sud na Volosken, da će prit va peržun ako pridu s karocun po njega, ako te mu palit peć va kamare, ako te mu dat na postelju lancun s dveku kusi i ako te moć k njemu voloske mačice kadog jih bude volja.

Jur. Pak?

Fr. Da će mu se dat!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Sazov sabora. Službeni list središnje vlade u Beču od 15. decembra objavlja cesarski patent od 14. t. m., kojim se skoro svi pokrajinski sabori sazivaju na kratko zasjedanje koncem ovoga mjeseca. Sabor Istre sazvan je za dan 27. decembra t. g. u Puli.

Gosp. Fedel Savo, dosadanji privremeni pristav kod c. kr. kolarskog suda u Puli, imenovan je stalnim.

G. Petar V. Bonness, sa suprugom novinar iz Bugarske, putuje pješke oko čitavoga sveta, koji ju put proračunava na 15 godina, da prouči narode osobito u Aziji, Africi i Australiji. Providjen je izpravama i preporučnim pismima od bug. ministarstva, engl. franc. i aust. konzulata u Sofiji i od bug. putničkog dražštva. Pošto je put svoj bez sredstava poduzeo, to on računa na razprodaju ovih poštanskih dopisnica, koje ostaju kupcu knospomen na njegov prolaz kroz ovu zemlju.

— Utork je bio u našem uredništvu na posjet. Čitaonica u Puli obdržavala je u nedjelju svoju redovitu godišnju skupštinu, koja je bila neobično mnogobrojno posjećena. Skupština je predsjedao g. dr. L. a. g. i. n. a. Razpravljalo se je životno te zaključilo promjeniti družvena pravila po zahtjevima vremena. U odbor za sastav i pretres pravila izabranu su gg.: dr. Zuccon, dr. Dorić i dr. Wilfan. Dosadanju odboru je povjerena uprava do buduće skupštine.

C. kr. kapetanat u Puli nabio je na kuki svojeg novog siela — **nemir** grb, koji mnogo kaže! Tako ostala koza ciela i vuk sit, a gospodin vladin savjetnik pl. Rossetti pokazao time, kako je nepristran.

C. kr. poštanski ured u Puli, odjel za primanje omota i novaca bit će od

juče napred do uključivo 24. t. m. otvoren občinslu od 8 sati u jutro do 7 sati u večer.

Za katolički „Šulferajn“ nabire u Puli neke žene milodare. Imali smo prilike viditi mnoge podpise i darove osoba naše kri i jezika, koji — za naše škole nisu dali niti novčića. Tko neima srca za svoje, neka nepodupire tuđe!

Boljećnica za djece družbine dvostrukne u Šibenskoj ulici, bili će u nedjelju dne 21. t. m. o 2 sata po podne Sokolskoj dvorani. Osim deklamacija i pjevanja, predstavljali će se igrokaz u jednom činu: „Čestit Božić“, u kojem sudjeluju šest djevojčica i četiri dječaka. Stara ova ili uvek toliko dragu pjesmu „U sei vrime godišta“, odijevajuće 170 grla uz pratnju lamburaskog zbara, koji iz naklonosti sudjeluje. Na koncu je razdoba darova.

Uzak je bezplaćan no darovi se primaju, što će služiti za nabavu učenih sredstava. Prijatelji te naše mladeži na ovu svečanost upozorju.

I opet! Dne 12. o. m. tražili su trgovac Tranić i Vinarska zadruga hrvatsko-njemačke tovarne listove, kojih i opet nisu dobili. Slavno ravnateljstvo u Trstu Šta znači to? — Samo napred!

Otvorene škole. U utorak dne 16. o. m. otvorena je u Vinkuriju, paralela prvom razredu Šibenske družbene škole. Upisao se je lepi broj djece, te je zbijala jednom bila krvava potreba, da se ovom bistem i brojubijenom narodu podade mrvičak škole. Učiteljem je namješten g. Srećko Jurdana. Bilo sretno.

Pazinski kotar:

Tko izazivlje: Tršćansko „Židovče“ pridjenom si himbenšću kleveće naše djeake u Pazinu, zlobno izvráćaju činjenice. Nasa je bila nakana, da nekojo dogdaje ne iznašamo u javnost, pred koju u istinu niti ne spadaju, nego njih preustimo posveru kućnom zaptu objujavoda, pod koj bi jedino spadali. Međutim, poskakljani za jezike, mormane nekoje izučene činjenice postaviti na svoje mjesto. Jur poštekom ove godine nekoji su djaci talijanske gimnazije prodri u školsku sobu hrvatske pučke škole u Pazinu, te onde po klupama izpraznili crnionike i izazari i popisali tablu, te se razabiale riječi: „Viva . . .“ i „Mer . . .“. Odnosni krive primili su zasljenu kaznu, a ovdje to navadljamo samo zato, da se znade što piše, te do kolike je to smonost i povoštost dotijerano.

Kako pak djaci iz talijanske gimnazije susreću one iz hrvatske, dostatno je susrećeno slijedeće njihove pozdrave: „bußanondo“, „maledeeti scavi“, „crepa come il Jakac (crkni kao Jakac)“.

Covjek se mora doista snebitati nad surovošću onih iz hrvatske, dostatno je susrećeno slijedeće njihove pozdrave: „bußanondo“, „maledeeti scavi“, „crepa come il Jakac (crkni kao Jakac)“.

Dne 8. t. m. u jutro našlo se je pred vratima hrvatske gimnazije raztreseno nekoliko bojadisanih talijanskih zastavica sa tiskanim nekojim riječim, a našlo ih se raztreseno i drugdje gradom.

Nije čudo dakle, ako koji djak iz hrvatske gimnazije, tolikimi surovini izazovi napastovan, dade odusa svojim povredjenim čuštvom, te reagira kako provadnje najshodnijim.

Tako se eto dogodilo, da je neki hrv. djak dne 9. t. m. raztresao hrvatskih olovkom bojadisanih zastavica, a zato je dobio zasljenu kaznu. Da se međutim znade odakle potječu talijanske zastavice, napominjemo to, da se takovih vidjelo priljepljeno i na školskoj tabli nekog učenika talijanske pučke škole. Valjda ne će reći, da su njih i onumo prijepili hrvatski djaci!

Otroščari, zar ne? Neka budu, ali svaka na svom mjestu, a „Židovče“ sa svojim polvarami neka ne piće, gdje ga si ne sije.

Porečki kotar:

Izražljeno mjesto c. kr. bilježnika u Poreču. C. kr. okružni sud u Rovinju u svojstvu bilježničke komore, razpisuje natječaj na izražljeno mjesto c. kr. bilježnika u Poreču. Molbe podrijetlje potrebitim svjedočbama valja poslati u roku od 2 četvrti okružnog suda u Rovinju.

Otvorene željezničke pruge Buje-Poreč. Dne 14. o. m. u jutro stigao je prvi vlak iz Buje u Poreč. Tim je pređana prvičnička pruga nove istarske željeznice Trst-Poreč.

Za dvoječne napise na istarskoj željezničkoj Trst-Poreč. Talijansko političko društvo za Istru prosvjedovalo je, kako doznamo iz talijanskih listova, proti tom, što je ministarstvo željeznic naložilo, da se postavi uz talijansko-njemačke napise na postajali nove pruge Buje-Poreč takodjer hrvatske napise.

Nu mi se nadamo, da im opaka nacija neće poti za rukom jer nismo ni mi prekrizili ruke. Političko društvo „Edinstvo“ u Trstu, odspasalo je naime valjanu utemeljen protupršnjak i spomenicu ministru željeznicu i ministru predsjedniku dokazav bielodano, kako je ne samo potrebito već i posve zakonito, da bude napis na svih postajah rečene pruge i u hrvatskom jeziku. Idemo da vidimo, hoće li gg. ministri zadovoljiti navedenim vi-kacem ili pravici i zakonom.

Koparski kotar:

Občinski izbori u Milju. U po-djeljak započeli su občinski izbori za obnovu občinskog zastupstva u županiju Milje, i to za III. tijelo; slijedeći dana bitati će ostala dva tijela. U toj občini sačinjavaju ogromnu većinu izbornika nasi izvanjski seljaci, koji stanuju na Školsjahu, Plavljahu, Hrvatinih i ostalih manjih selih. Oni se pripravile k izboru sami po na-putku naših rodomjuba u Trstu i bijuhu stalni, da će pobijediti bar u dva tijela, bude li se kod izbora vršio zakon i bude li vladao red. Utorak pod večer dobio je odbor političkog društva „Edinstvo“ u Trstu glas, da je kod izbora u trećem tijelu naša narodna stranka uveće u velikoj većini, ali da se može tamo sve dogoditi, jer da je izborna komisija sastavljena od samih nesvjestnih osoba, da pojedinci rade što hoće i kako hoće, jer da nema vi-dinog komesara i da su svi prosvjedi naših izbornika uzaludni i bezus-pješni. Političko društvo učinilo je odmah shodne korake kod c. k. namjestništva, odakle brzojavise odmah u Kopar c. k. kot. poglavarnu, da posalje k izboru komesara. Dok ovo piše, nije nam jošte poznat uspjeh izbora, nu nije dvojbe, da će pobijediti ziorapraha komisije.

Kmeti Iz Rošćine, opametite se! Pred sedm godinu ponoćom novog zakona 6. maja 1896. br. 18, došla je italijanska stranka do većine u cestovni odbor. Ta krovnja je učinjena običajno po zemaljskom odboru, koji je, mjesto se pokazati pravednim, da od dvih članova, koje po spomenutom zakonu si je pridržao pravo imenovati u cestovni odbor, imenuje jednoga od hrvatske kmetiske, a drugoga od talijanske stranke, imenovao je obavdu od talijanske stranke. Na sramotu i porugljivost buzetskih i ročkih talijančića i potalijančenih odpadnika, imenovani bijahu Sadrin, rodom iz Kopra i Crevata (Cilat Hrvata) iz Oprtija. Tim je bilo pokazano, da nema sposobnih ljudi ni Buzecanu ni Ročanu za upravljanje cestovnim odborom. Ročka občina je imenovala dva člana, jednoga Talijana Fabris-a iz Ročkoga polja (danas bi Talijani htjeli da se zove poggiò di Rozzo), ali mudraljje su, kad iz imena Polje, bi htjeli krstiti poggiò i portiraju Turkovića. Ovi su imenovani predsjednikom Crevata Oprtijana. Da su ti ljudi učinili kakovo dobro na korist ovog tužnog kmeta i svih poreznika, priznali bi

jim to, pa makar bili Turčini, nu na žalost, u šest zadnjih godina naprili su dvestroki namet na porezu, jer pre, pod prijašnjim cest. odborom se je plaćalo 10, a sada 20%. Tim povećanjem nameta Buzecina je platiš u zadnjih šest godina preko 25.000 (dvadeset i pet tisuća) kruna više nego u prvašnjih šest godina pod prvašnjim cestovnim odborom.

Voloski kotar:

Nesigurnost osobe i imetka u po-litičkom kotaru Voloskom. Mi smo čitali u talijanskim novinama grada Trsta dopsira iz Liburnije, u kojih se je tužilo na nesigurnost osoba i imetka na raznih stranah onoga kotara. Tim glasovom nismo na prvi mah vjerovali, značje kako se često baš u onih novinama i onih stranah neistinu piše. Međutim stigao nam je veleslužni opatiski „Narodni List“, koji svirača pozornost oblastih pod naslovom „Nesigurnost na našem kapitanatu“, čime nas je uverio, da je zbijala tamo nastala nesigurnost. On navaja dapače i imena napadnutih osoba i mesta, na kojih su razbojnički napali te osobe. Sada bi reč, da je najpogibeljnije na kastavsko-riječkoj među kulte bezdomovnici i ži-ma vci. „Veoma mnogo bezposlenih i gladiški Talijana — kaže receni list — klati se našim kotarom. Biće bi od potrebe, da se osobito na Voloskom, u Opatiji i po Kastavskom poduzme lov na bri-gante pak da se ih odpravi od kada su došli. U tu svrhu bi svakako trebalo pomoziti oružništvo. Za sada se ti tati i razbojnici drže daleko od kuda. Nu kad bude poko zima bolje pritisnula, kad bude manje radnje i dobitka „per la fabbrica dell’aperto“, tada će se ti talovi spustiti i u Opatiju, te Šta će tajnjaci, koji dolaze amo, da uživaju mir i pokoj? Videant consules! Nadamo se, da će ova ozbiljna opomema skloniti pozvane oblasti na hrze i odladne mjere, da se onaj kolar oslo-bodi tajnih klateža, pogibeljnih životu i išteku naroda.

Iz Voloskoga pišu nam 12. o. m. Odbori naših podružnica države sv. Cirila i Metoda pobrinute se i ljetos za našu siromašnu učenicu se mladež tim, što su priredili dne 6. o. m. krasnu zabavu na korist naše djece. Zubava ili koncert obrazujuće se na Mikulovu u školi naše države. Glavne točke bogala i birana programa imala je izvesti ljetišnina glasba iz Opatije, a ona je to doista i izvela na običe zadovoljstvo pod vištim ravnanjem veleslužnog g. Friseka. Igrom na guslama, praćen glasbom, izlaknuo se je osobito poznati vještak na guslama g. Jara Mar-kuci, kojega je mnogobrojno občinstvo ži-vahnim povlađivanjem optovorno nagradilo. Mladjhna češka g. Friseka gospodina Frida odjepjevala je tako krasno dve pjesme po programu t. j. „Utjeha domoljuba“ od Zajca i ruskim romancem od War-moldova „Ticho po pesine“, da je na obču molbu dodala i treću pjesmu, naime poznati Zajčevu „Domovini i ljubi“. Osim burnog povlađivanja dobila je gospodjica na uzdarje i krasnu kitu cvjeća sa hrvatskom vrpicom.

Poznato pjesmu dr. Arnolda „Do-movini“ deklamirala je grena. Antica Tomićić tako čuvstveno i toli živo, da je razdragano slušateljstvo upravo uznesa. I njoj odužilo se občinstvo oduševljenim povlađivanjem. Konačno predstavili su nam mlađi djetetoni zgodu Šaligru „Vir-yinija“, koja je izazvala i obitno smieha i mnogo odobravanja. Gg. Basa, Rajčić i Rubinić, te gđice. Gršković i Rajčić mogu biti ponosni i zadovoljni, što su mogli i znali onako zabaviti i odusevit svoje slu-šatelje. Moralni uspjeh tog koncerta bio je dakle takav, da si boljega želiti nemogu, pak ako rečemo, da nije zaostao ni materijalni, tada nemožmo, na ino, nego da srdačno čestitamo zdrženim odborom naših podružnica i našoj stro-mašnoj dječici, koja će biti za božićne